

Nr 202.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrade grunder för tillsättande av beställningen såsom marinöverdirektör; given Stockholms slott den 8 mars 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ivar Vennerström.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vennerström:

Befattningen såsom marinöverdirektör tillsättes för närvarande genom förordnande tillsvidare. Jämlikt 35 § officersavlöningsreglementet åtnjuter innehavare av denna befattning arvode med ett årligt belopp av 16,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1935. 1 saml. Nr 202.

Marinöverdirektören äger i denna sin egenskap delaktighet i flottans pensionskassa.

Vid upprepade tillfällen har frågan om ändrad anställningsform för marinöverdirektören varit föremål för övervägande. Redan i yttrande den 12 juli 1913 över 1910 års militära pensionskommittés betänkande ifrågasatte statskontoret, huruvida det icke för marinöverdirektören borde utfärdas enahanda föreskrifter rörande tillsättning och pension, som då gällde för, bland andra, chefsbefattningarna vid post- och telegrafverken. I sitt år 1925 avgivna betänkande uttalade 1921 års pensionskommitté sin anslutning till statskontorets nyssnämnda förslag, ehuru kommittén icke ansåg sig böra framställa något direkt förslag i berörda hänseende, då ärendet i första hand vore en organisationsfråga.

Frågan om formen för tillsättande av marinöverdirektörsbefattningen var sedermera föremål för behandling i propositionen nr 7 till 1927 års riksdag med förslag till militärt avlöningsreglemente, därvid föredragande departementschefen, med anledning av ett utav försvarsväsendets lönenämnd framlagt förslag, att anställningsformen skulle omläggas till förordnande på viss tid, uttalade, att ställning till denna fråga syntes böra tagas först i samband med prövning av den under utredning varande frågan om nya pensionsbestämmelser för försvarsväsendets personal.

Även 1934 års militärpensionssakkunniga hava i sitt den 5 december 1934 avgivna betänkande med förslag till tjänstepensionsreglemente för befattningshavare vid försvarsväsendet yttrat sig angående förevarande spörsmål och därvid framhållit, att marinöverdirektören icke kunde i sådan egenskap beredas pensionsrätt enligt reglementet, så länge nuvarande anställningsform bibehölles. Icke heller kunde de, som i succession efter marinöverdirektören uppehölle befattning vid mariningenjörkåren, tillerkännas rätt till pension enligt reglementet. Den enklaste och ur pensionssynpunkt mest tillfredsställande lösningen av mariningenjörkårens pensionsfråga skulle otvivelaktigt vinnas, därest formen för tillsättande av marinöverdirektörsbeställningen ändrades. I likhet med 1921 års pensionskommitté hava de sakkunniga emellertid icke ansett sig böra framlägga direkt förslag i sådant avseende, då sättet för anställningen till övervägande grad måste anses såsom en organisatorisk och löneteknisk fråga, på vilken de sakkunniga icke kunde närmare ingå.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 februari 1935 har *chefen för marinstaben*, som redan i utlåtande över 1934 års militärpensionssakkunnigas förenämnda förslag påpekat behovet av en organisationsändring i förevarande avseende, nu framhållit, att den i ärendet verkställda utredningen utvisade, att en enhällig uppfattning vore rådande, att formen för marinöverdirektörens anställning snarast möjligt borde ändras. Med anledning härav och med hänsyn till den betydelse denna frågas lösning fått genom att det militära pensionsreglementet för närvarande föreläge till avgörande hemställde chefen för marinstaben, efter att i ärendet hava samrått med marinförvaltningen och marinöverdirektören, att anställningsformen för marinöverdirektören

måtte sålunda ändras, att befattningen komme att tillsättas genom förordnande på viss tid i stället för tillsvidare, varvid förordnandet i regel borde utfärdas på sex år.

Över chefens för marinstaben ifrågavarande framställning har försvarsväsendets lönenämnd den 27 februari 1935 avgivit utlåtande och därvid anfört, bland annat, följande.

Befattningen såsom marinöverdirektör hade hittills tillsatts genom förordnande tillsvidare. Enligt 35 § officersavlöningsreglementet åtnjote marinöverdirektören arvode med ett årligt belopp av 16,000 kronor.

Frågan om ändrad anställningsform för marinöverdirektören hade tidigare vid flera tillfällen varit före. Lönenämnden hade den 20 oktober 1926 avgivit utlåtande i anledning av en till nämnden remitterad framställning av dåvarande marinöverdirektören om ifrågavarande befattnings tillsättande med fullmakt. I nämnda utlåtande hade lönenämnden anfört följande:

»Vad i ärendet förekommit och därutöver anförts i statskontorets yttrande den 12 juli 1913 över militära pensionskommitténs förslag samt i 1921 års pensionskommittés år 1925 avgivna betänkande (sid. 57) angående militär tjänstepensionslag har emellertid synts nämnden giva vid handen, att den nuvarande anordningen med tillsvidareförordnande är ägnad att i avlönings- och pensionshänseende medföra vissa, vid anordningens träffande icke avsedda olägenheter för den i succession efter marinöverdirektören förordnade personalen vid mariningenjörkåren. För undanröjande av dessa olägenheter har nämnden funnit sig böra föreslå sådan ändring i hithörande bestämmelser, att marinöverdirektörsförordnandet, i enlighet med vad förhållandet är med vissa generaldirektörs- och överdirektörsförordnanden vid andra statens verk, meddelas på viss tid. Enligt detta förslag skulle den, som erhåller dylikt förordnande, mista eventuell fullmakt på annan beställning vid mariningenjörkåren samt pensionsförhållandena regleras på motsvarande sätt som beträffande åsyftade generaldirektörer och överdirektörer.»

I den till lönenämnden nu remitterade framställningen hade chefen för marinstaben hemställt, att anställningsformen för marinöverdirektören måtte ändras så, att befattningen tillsattes genom förordnande på viss tid i stället för tills vidare, varvid förordnandet i regel borde utfärdas på sex år. Med hänvisning till vad lönenämnden tidigare uttalat rörande denna fråga, finge lönenämnden tillstyrka den av chefen för marinstaben gjorda framställningen.

Lönenämnden hade i detta sammanhang undersökt, i vad mån den sålunda av nämnden förordade ändrade anställningsformen för marinöverdirektören föranledde ändring av gällande författningsföreskrifter. Vad därvid först anginge officersavlöningsreglementet, stadgades i 2 § 1 mom., att de i reglementet avsedda beställningarna tillsattes i enlighet med därom gällande föreskrifter, antingen genom fullmakt eller konstitutorial eller ock genom förordnande på viss tid eller tills vidare. Det arvode, marinöverdirektören ägde uppbara, funnes såsom förut omnämnts angivet i 35 § av reglementet. Några ändrade bestämmelser syntes alltså vid ett bifall till det remitterade förslaget icke behöva införas i officersavlöningsreglementet.

Däremot torde, såsom också marinstabschefen förutsatt, viss ändring av reglementet för marinen (del I) böra vidtagas.

Såsom av det föregående framgår, har frågan om en omläggning av for- Departements-
chefen.
men för tillsättande av beställningen såsom marinöverdirektör sedan länge

stätt på dagordningen. I den förut omförmälda propositionen nr 7 till 1927 års riksdag med förslag till nytt militärt avlöningsreglemente uttalade dåvarande chefen för försvarsdepartementet, att ställning till ifrågavarande spörsmål borde tagas först i samband med prövning av frågan om nya pensionsbestämmelser för försvarsväsendets personal. Enligt vad chefen för finansdepartementet meddelat, kommer han att senare i dag hemställa om avlatande av proposition till riksdagen med förslag till militärt tjänstepensionsreglemente m. m., vilket förslag uppgjorts under antagande att en omläggning av anställningsformen för marinöverdirektören kommer till stånd. Med hänsyn härtill finner jag mig böra föreslå, att denna fråga nu upptages till slutlig prövning. Emot chefens för marinstaben förslag, att anställningsformen för beställningen i fråga ändras så, att densamma kommer att tillsättas genom förordnande på viss tid i stället för tillsvidare, har jag icke något att erinra. Ett genomförande av detta förslag kommer att i väsentlig grad underlätta lösningen av frågan om mariningenjörkårens pensionsförhållanden. De nya bestämmelserna angående tillsättandet torde böra träda i tillämpning från och med den tidpunkt, som ifrågasatts för ikraftträdandet av det föreslagna militära tjänstepensionsreglementet, eller alltså från och med den 1 juli 1935.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att beställningen såsom marinöverdirektör skall från och med den 1 juli 1935 hänföras till befattningar, vilka tillsättas genom förordnande på viss tid.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.